

#RECESIJA POVIJESNIH RAZMJERA U EU#

Hrvatska gospodarstvo ušlo je koronakrizu u znatno boljem stanju nego u krizu 2008. te bi se nakon velikog pada BDP-a u 2020. godini od 9,1 posto moglo brzo oporaviti sljedeće godine po stopi od 7,5 posto, procjena je Europske komisije koja je u srijedu objavila proljetne ekonomske prognoze.

Europska komisija u prvim ekonomskim prognozama nakon izbijanja pandemije koronavirusa procjenjuje da će se hrvatski BDP u ovoj godini smanjiti za 9,1 posto, a sljedeće godine rasti za 7,5 posto. To je povoljnije od procjena hrvatske Vlade koja za ovu godinu predviđa pad od 9,4 posto, a sljedeće godine oporavak po stopi od 6, 1 posto.

"Hrvatsko gospodarstvo ušlo je u krizu Covid-19 u znatno boljem stanju nego u krizu 2008. godine. Pod pretpostavkom da će se mjere za suzbijanje (pandemije) postupno ukidati tijekom 2020. godine, hrvatsko gospodarstvo trebalo bi se brzo oporaviti 2021. godine nakon snažnog smanjenja 2020. godine. Veliko oslanjanje na turizam pogoršava pad i predstavlja rizik u slučaju duljih ograničenja putovanja. Domaća potražnja trebala bi ostati glavni pokretač oporavka, budući da izgledi za globalnu trgovinu ostaju neizvjesni. Očekuje se kako će vladine mjere ublažiti utjecaj recesije na tržište rada, iako dolaze uz visoku cijenu po javne financije", kaže se sažetku izvješća za Hrvatsku.

Recesija povijesnih razmjera u EU-u

Komisija navodi da će gospodarstvo u Europskoj uniji ove godine doživjeti recesiju "povijesnih razmjera", unatoč brzom i sveobuhvatnom odgovoru na krizu kako na razini EU-a tako i državama članicama.

U europodručju, koje čini 19 zemalja očekuje se pad od 7,7 posto, a sljedeće godine rast 6,3 posto. U EU27 očekuje se pad od 7,4 posto i dogodine rast 6,1 posto. Najmanji pad gospodarstva ove godine očekuje se u Poljskoj, 4,3 posto, a najveći u Grčkoj 9,7 posto, Italiji 9,5 posto, Španjolskoj 9,4 posto.

Komisija u svojoj analizi navodi da je hrvatsko gospodarstvo u ovu krizu ušlo sa znatno bolje početne pozicije nego na početku globalne financijske krize 2008. godine, da je BDP prošle godine konačno premašio onaj iz 2008. i da je stopa nezaposlenosti pala na najnižu razinu ikad.

Makroekonomske neravnoteže (visoke razine duga i vanjskih obveza) pala je ispod razine iz 2008. Premda još uvijek relativno visok, državni dug znatno se smanjio, zahvaljujući proračunskom višku tri godine zaredom. Osim toga, prosječna dospelost i cijena servisiranja javnog duga znatno je poboljšana. Povećanje troškovne konkurentnosti i pristupanje EU postavili su temelj snažnom širenju izvoza i hrvatskog tržišnog udjela do 2019. godine, navodi Komisija.

Budući da visokofrekventni indikatori ukazuju na snažne gospodarske rezultate u prva dva mjeseca ove godine, čini se da hrvatsko gospodarstvo nije teško pogođeno poremećajima u opskrbnim lancima u Kini. Ipak, s eskalacijom pandemije u Europi početkom ožujka, te

uvođenjem strožih mjera suzbijanja u Hrvatskoj u drugoj polovici ožujka, očekuje se da će najveći dio gospodarskog učinka pandemije biti koncentriran u drugom kvartalu 2020. godine.

Unatoč velikom padu, očekuje se da će se domaća potražnja oporaviti prije od izvoza zbog značajnih neizvjesnosti oko izgleda za globalnu trgovinu. Mjere za potporu plaća i djelovanje automatskih stabilizatora trebali bi pomoći u održavanju potrošnje kućanstava, dok se očekuje da će ulaganja biti potkrijepljena tekućom provedbom projekata financiranih sredstvima EU fondova i nekoliko mjera potpore likvidnosti za poduzeća.

Državna potrošnja trebala bi nastaviti pozitivno pridonositi rastu. Očekuje se da će se izvoz robe smanjiti 2020. godine, prije svega zbog očekivane recesije u glavnim hrvatskim trgovinskim partnerima. Izvoz usluga trebao bi još više trpjeti zbog negativnog utjecaja mjera suzbijanja i ublažavanja pandemije na turistički, ugostiteljski i prometni sektor. Zbog očekivane povećane averzije potencijalnih nerezidentnih turista prema međunarodnim putovanjima, ne očekuje se da će oporavak turizma 2021. godine dosegnuti razini iz 2019.

Negativni utjecaj velikog pada izvoza na BDP trebao bi biti ublažen visokom uvoznom komponentom turizma. Očekuje se kako će se trgovinski manjak privremeno pogoršati 2020. godine, prije nego se djelomično oporavi 2021. godine. Saldo tekućeg računa trebao bi se privremeno pogoršati na -1, 75 posto BDP-a u 2020. godini, prije nego se poboljša na 0,5 posto BDP-a u 2021. godini.

Očekuje se pad zaposlenosti, ali i brzi oporavak. Očekuje se kako će tržište rada brzo reagirati na prekid gospodarske aktivnosti. Iako bi državne mjere za potporu plaćama i likvidnosti trebale ublažiti pad zaposlenosti u nekim sektorima, zaposlenost će snažno pasti u sektorima poput ugostiteljstva. Stopa zaposlenosti trebala bi pasti ove godine za 3,9 posto, a sljedeće godine rasti 3 posto. Stopa nezaposlenosti ove bi se godine trebala povećati preko tri posto i iznositi 10,2 posto, a sljedeće godine bi trebala pasti na 7, 4 posto.

Očekuje se kako će se inflacija potrošačkih cijena smanjiti 2020. godine zbog pada cijena nafte. Ove godine očekuje se inflacija po stopi 0,4 posto, a sljedeće godine 0,9 posto.

Proračunski deficit ove bi godine mogao iznositi 7,1 posto BDP-a, a sljedeće godine 2,2 posto. Komisija predviđa snažan rast javnog duga na 88, 6 posto BDP-a s prošlogodišnjih 73, 2 posto. Sljedeće godine javni dug trebao bi pasti na 83,4 posto.

EK: nezabilježen udar na gospodarstvo od Velike depresije

Pandemija koronavirusa velik je šok za globalno i europsko gospodarstvo koje se suočava s udarom kakav nije zabilježen još od Velike depresije, ocijenila je Europska komisija u srijedu u proljetnim ekonomskim prognozama.

"Europa se suočava s udarom na gospodarstvo koji nije zabilježen od Velike depresije. I dubina recesije i snaga oporavka bit će neujednačeni, a ovisit će o brzini kojom će se ukidati ograničenja kretanja, važnosti usluga poput turizma u svakom gospodarstvu i financijskim resursima pojedinih država", kazao je povjerenik za gospodarstvo Paolo Gentiloni, predstavljajući prve ekonomske procjene Komisije od izbijanja pandemije koronakrize.

Prognoze su i ključni dokument za izradu revidiranog prijedloga sedmogošnjeg proračuna EU-a i plana za oporavak koji će biti dio toga proračuna. Komisija bi trebala predstaviti novi prijedlog u drugom ili trećem tjednu svibnja.

Hrvatska među zemljama s najvećim padom

U proljetnoj gospodarskoj prognozi 2020. predviđa se da će se gospodarstvo europodručja u 2020. smanjiti za rekordnih 7,7 posto, a sljedeće godine rasti 6,3 posto.

U EU27 očekuje se pad od 7,4 posto i dogodine rast 6,1 posto.

Najmanji pad gospodarstva ove godine očekuje se u Poljskoj (4,3 posto), a najveći u Grčkoj (9,7 posto), Italiji (9,5 posto), Španjolskoj (9,4 posto) i Hrvatskoj (9,1 posto).

Projekcije rasta za EU i europodručje u odnosu na jesensku gospodarsku prognozu 2019. revidirane su naniže za približno devet postotnih bodova.

Procjene su rađene pod pretpostavkom da se postupno nastavi s popuštanjem mjera uvedenih radi suzbijanja pandemije, koje započelo ovoga mjeseca.

Stoga su rizici u vezi sa sigurnošću prognoza neuobičajeno veliki i pretežno negativni.

Ako pandemija bude teža i dugotrajnija nego što je trenutačno predviđeno, mogla bi prouzročiti puno veći pad BDP-a nego što se pretpostavlja u osnovnom scenariju prognoze. Ako ne bude čvrste i pravodobne zajedničke strategije oporavka na razini EU-a, postoji rizik da bi kriza mogla dovesti do ozbiljnih poremećaja na jedinstvenom tržištu i dubokih gospodarskih, financijskih i socijalnih razlika među državama članicama europodručja.

Neujednačen oporavak

Nakon velikog udarca Komisija predviđa nepotpun i neujednačen oporavak u Europskoj uniji.

Pandemija koronavirusa ozbiljno je utjecala na potrošnju, industrijsku proizvodnju, ulaganja, trgovinu, tokove kapitala i lance opskrbe.

Očekivano postupno popuštanje mjera ograničavanja trebalo bi postaviti temelje za oporavak, premda se ne može očekivati da će gospodarstvo EU-a do kraja 2021. u potpunosti nadoknaditi ovogodišnje gubitke. Ulaganja će i dalje biti ograničena, a tržište rada neće se u potpunosti oporaviti.

Gospodarski oporavak pojedinih država članica neće ovisiti samo o razvoju pandemije u toj državi, već i o strukturi njezina gospodarstva i sposobnosti odgovora na krizu s pomoću stabilizacijskih politika. S obzirom na međuovisnost gospodarstava EU-a, dinamika oporavka u svakoj državi članici utjecat će i na jačinu oporavka drugih država članica, ističe Komisija.

(Hina)

